Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2022 / Z56661-2020
Raadsvergadering d.d.	: 25 mei 2022
Portefeuillehouder	: T. Berends
Programma	: (6) Iepenbiere Romte
Programmaonderdeel	: 604 Verkeer/mobiliteit
Naam opsteller	: B. Dijkstra (E-mail: b.dijkstra@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp	: Rondweg Wânswert: belangrijke schakel in hoofdroute N357-N361 (middelste deel)
Begrotingswijziging	: nee

Voorgesteld raadsbesluit

De raad wordt voorgesteld de volgende besluiten te nemen:

1. Een principebesluit te nemen over het tracé voor de rondweg om Wânswert voor het middelste deel van de hoofdroute tussen de N357 en de N361 en deze vast te stellen conform de bijgaande tekening 21 0195 001 SIT 101 D01-A0.
2. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2023 een besluit te nemen over de noodzakelijke aanvullende financiële dekking voor deze rondweg en de hiervoor te realiseren ruimtescheppende maatregelen.

Inleiding

Al vele jaren wordt gesproken over de aanleg van een rondweg om Wânswert om de leefbaarheid en verkeersveiligheid in het dorp te verbeteren. Daarnaast is al in 2010 in het GVVP van de voormalige gemeente Ferwerderadiel vastgelegd dat een hoofdroute aangelegd moet worden tussen de N357 en de N361 om de verkeersstructuur in het tussenliggende gebied te verbeteren. Door deze twee ambities met elkaar te verbinden ontstaat een efficiënte en logische oplossing voor beide verkeersknelpunten.

Beoogd effect

De aanleg van een nieuwe hoofdroute tussen Hikkaarderdyk ten noorden van Burdaard en de Kleasterdyk ten oosten van Wânswert lost twee belangrijke verkeersknelpunten op. In de eerste plaats verbetert deze nieuwe weg de verkeersstructuur in de Ee-vallei tussen de N357 en de N361. De verkeersveiligheid neemt toe doordat fietsers en andere verkeersdeelnemers van elkaar gescheiden worden. Door bundeling van verkeer op deze nieuwe hoofdroute neemt de verkeersintensiteit op de andere wegen in het gebied af. De leefbaarheid en verkeersveiligheid worden daarmee verbeterd. In de tweede plaats fungeert deze weg als rondweg om Wânswert. Daarmee wordt het knelpunt van de hoge verkeersintensiteit op de doorgaande weg door het dorp opgelost.

Argumenten

1.1 Het middelste deel van de hoofdroute tussen de N357 en de N361 past in het ingezet beleid.

Het voorstel past binnen eerdere besluiten en bestaand beleid, namelijk het voornemen om een hoofdroute aan te leggen van de N357 naar de N361 (voormalige gemeente Ferwerderadiel, GVVP 2010), het besluit om een rondweg aan te leggen rond Wânswert (voormalige gemeente Ferwerderadiel, besluit 2016), de Mobiliteitsvisie 2020 en het programma Iepenbiere Romte, Verkeer/mobiliteit.

1.2 Realisatie van het middelste deel verbetert de verkeersstructuur en verkeersveiligheid in het gebied tussen de N357 en de N361.

Het gebied tussen de N357 en de N361 heeft een fijnmazig wegennet met smalle (landbouw)wegen zonder een duidelijke hoofdroute. Veel verkeer maakt daarom gebruik van deze haarvaten van de wegenstructuur. De leefbaarheid en veiligheid in het gebied staan hierdoor onder druk. Fietsers delen vaak een rijbaan met auto's, vrachtauto's en landbouwverkeer. Dorpen met smalle straten worden doorsneden door drukke verkeersroutes.

In het GVVP 2010 van de voormalige gemeente Ferwerderadiel is daarom vastgelegd dat een hoofdroute door dit gebied wordt aangelegd om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren: een route tussen de N357 en de N361 via Burdaard, Wânswert en Marrum. Deze route is gekozen omdat de brug bij Burdaard een van de weinige plaatsen in het gebied is waar de Dokkumer Ee overgestoken kan worden.

In 2021 is een tracéstudie uitgevoerd naar de hoofdroute tussen de N357 en de N361 (Antea, maart 2021). Hierin zijn de voor- en nadelen en de kosten van verschillende varianten in beeld gebracht. De variant Duurzaam Veilig Optimaal met een snelheid van 80 km/uur heeft de voorkeur als uitgangspunt voor de vormgeving van de hoofdroute. Hiermee ontstaat een robuuste verbinding die in vergelijking met de andere onderzochte varianten het meest bijdraagt aan bundeling van verkeer in de Ee-vallei, verbetering van de leefbaarheid, verbeteren van de verkeersveiligheid en scheiden van verschillende soorten verkeer.
Nadat de gehele hoofdroute is gerealiseerd kunnen de overige wegen in het gebied worden afgewaardeerd en als 60 km zones worden ingericht. Dit voorstel heeft uitsluitend betrekking op het middelste deel. Dit deel is op zichzelf al een belangrijke investering in de verkeersveiligheid in dit gebied, ook als de overige delen (nog) niet worden gerealiseerd. Verkeersveiligheid voor fietsers in het gebied wordt sterk verbeterd door aanleg van vrijliggende fietspaden. De gevaarlijke kruispunten Iedyk-Goslingawei en Iedyk-Hikkaarderdyk – waar jaarlijks meerdere (ernstige) ongevallen gebeuren – komen buiten de doorgaande route te liggen wat de verkeersveiligheid op deze kruispunten ten goede zal komen. Uiteraard is het wel de intentie om op termijn de volledige hoofdroute te realiseren.

1.3 Realisatie van het middelste deel verbetert de leefbaarheid en verkeersveiligheid in Wânswert.
De weg door Wânswert is onderdeel van de doorgaande route tussen Burdaard en Marrum. De inrichting van de weg is hier echter niet geschikt voor: een smalle weg, op sommige plaatsen woningen dicht op de weg, onoverzichtelijke gelijkwaardige kruisingen en fietsers en voetgangers en voetgangers op de rijbaan door het ontbreken van fiets- en voetpaden.
Al vele jaren wordt gesproken over de aanleg van een rondweg rond Wânswert. In 2016 heeft de gemeenteraad van de toenmalige gemeente Ferwerderadiel besloten een rondweg om Wânswert aan te leggen via de korte route aan de oostkant van het dorp. De investering voor deze variant bedroeg € 1,83 miljoen (prijspeil 2016). Gemeente Ferwerderadiel stelde € 1,23 miljoen beschikbaar, provincie Fryslân € 0,6 miljoen. Daarnaast werd een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor een tracéstudie, wegontwerp, onderzoeken, bestemmingsplan, etc. Het project werd als prioritair project ingebracht bij de gemeentelijke herindeling.

Na de gemeentelijke herindeling in 2019 werd de voorbereiding weer opgepakt en begin 2020 was de variantenstudie voor de rondweg gereed (Antea, februari 2020). Tijdens de variantenstudie bleek de oorspronkelijk geplande rondweg langs de oostkant van het dorp een sub-optimale oplossing te zijn waar bij de inwoners van Wânswert weinig draagvlak voor is. Eén van de andere onderzochte varianten betrof een studie vanuit een breder perspectief: de hoofdroute tussen Burdaard en Marrum. Door de rondweg om Wânswert te bezien vanuit dit bredere perspectief ontstond een logischere optie voor de rondweg om Wânswert: een noordelijker gelegen route die aansluit op de Hikkaarderdyk ten noorden van Burdaard. Deze variant kan op veel draagvlak rekenen bij de inwoners van Wânswert. Door de grotere afstand tot Wânswert zal deze route de leefbaarheid in het dorp aanzienlijk verbeteren (veiligheid, geluidoverlast, luchtkwaliteit).
In deze variant is de rondweg om Wânswert geen op zichzelf staand project meer, maar een belangrijke schakel in de gewenste hoofdroute tussen de N357 en de N361. Vanuit verkeerskundig oogpunt heeft dit een aantal belangrijke voordelen boven de oorspronkelijke variant: een logische route, goede doorstroming van doorgaand verkeer en veiligheid voor fietsers en andere langzame verkeersdeelnemers door vrijliggende fietspaden. Deze variant voldoet daarmee aan alle voorwaarden die in de Mobiliteitsvisie 2020 zijn gesteld aan de nieuwe hoofdroute tussen de N357 en de N361.
Het tracé tussen de Hikkaarderdijk bij Burdaard en de Kleasterdyk bij Wânswert is uitgewerkt in een ontwerpnotitie (Bono Traffics, februari 2022). Hierin zijn het tracé, de kruispunten en het wegprofiel meer in detail ingewerkt. Deze notitie vormt in feite een schetsontwerp waarmee de weg verder voorbereid en uitgevoerd kan worden.

1.4 Voor het in procedure brengen van een bestemmingsplan is een besluit over het tracé nodig.
Voordat het middelste deel (Burdaard-Wânswert) daadwerkelijk gerealiseerd kan worden moet een planologische procedure gevolgd worden. Hiervoor zijn verschillende opties: een nieuw bestemmingsplan onder de Wro, een omgevingsvergunningprocedure onder de Wro, een omgevingsplan onder de Omgevingswet of een buitenplanse procedure (OPA) onder de Omgevingswet.
Een nieuw bestemmingsplan via de huidige Wro is sneller en eenvoudiger te realiseren dan het opstellen van een nieuw omgevingsplan. Het opstellen van een bestemmingsplan is na inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer mogelijk. Het recente uitstel van de invoering van de Omgevingswet maakt het echter mogelijk om voor dit project toch nog gebruik te maken van een bestemmingsplan. Daarvoor moet het ontwerp-bestemmingsplan ter visie gelegd zijn voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2023). Het is daarom van belang om zo spoedig mogelijk te starten met het opstellen van het bestemmingsplan.
De gemeenteraad moet eerst een besluit over het tracé nemen voordat een bestemmingsplan in procedure gebracht kan worden. Vanwege het gewenste tempo van de planologische procedure is het wenselijk dit besluit nu te nemen.

2.1 Voor de realisatie is een aanvullend krediet van € 3,7 miljoen benodigd.
De investering voor de aanleg van de rondweg om Wânswert als onderdeel van een hoofdroute tussen Burdaard en Marrum bedraagt € 5,43 miljoen. Er is reeds € 1,73 miljoen beschikbaar voor de aanleg van de een rondweg om Wânswert. Dit is inclusief een toegezegd bijdrage van provincie Fryslân € 0,6 miljoen, met de kanttekening dat deze bijdrage tot december 2022 wordt gereserveerd voor dit project. Naast de beschikbare middelen is een aanvullend krediet nodig van € 3,7 miljoen.

2.2 In geval van verdere vertraging vervalt de provinciale subsidie van € 600.000.
In 2017 heeft provincie Fryslân een subsidie van € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanleg van een rondweg om Wânswert. Destijds was de planning dat de aanleg van de rondweg in 2019 zou starten en in 2020 gereed zou zijn. Vanwege de jarenlange vertraging heeft provincie Fryslân uitstel verleend: de subsidie is nog beschikbaar tot december 2022. Het is daarom van belang om nu een principebesluit te nemen over de uitvoering van deze weg, anders kan deze subsidie vervallen.

2.3 Herinrichting van de doorgaande weg door Wânswert verbetert de leefbaarheid en verkeersveiligheid in Wânswert.
De doorgaande weg door Wânswert (De Buorren/Goslingawei) heeft een tegenstrijdig karakter. De weg is formeel een 30-km weg met de bijbehorende verkeersregels (fietsers en voetgangers op de rijbaan, gelijkwaardige kruisingen, etc.). Vanwege het gebruik als doorgaande route is de inrichting van de weg hier echter niet op afgestemd. Er zijn weinig verkeersremmende maatregelen en de visuele inrichting van de weg geeft ook niet het beeld van een 30-km weg. Als de rondweg om Wânswert gerealiseerd is kan de weg door het dorp duurzaam veilig ingericht worden, zodat gebruik en inrichting beter met elkaar in overeenstemming zijn. De verkeerssnelheid wordt daardoor verminderd, de veiligheid van fietsers en voetgangers wordt verbeterd en de inrichting van het dorp wordt verfraaid. Daarnaast wordt het contrast tussen de nieuwe 80-km rondweg en de 30-km weg door het dorp versterkt, waardoor doorgaand verkeer nog sterker gemotiveerd wordt om te kiezen voor de nieuwe rondweg in plaats van de route door Wânswert.
De doorgaande weg door Wânswert staat in de planning voor renovatie in 2024. De hiervoor benodigde middelen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Dit betreft echter uitsluitend het vervangen van de bestaande verharding zonder extra maatregelen. Om de weg duurzaam veilig in te richten is € 100.000 extra nodig.

Kanttekeningen en risico's

Risico's bij realisatie
Juridische procedures – bijv. beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan of onteigeningsprocedure voor grondaankopen – kunnen leiden tot jarenlange vertraging. Prijsontwikkelingen zijn onzeker door prijsstijgingen van verschillende grondstoffen en tekort aan technisch personeel. Tot slot bestaat het risico dat het concept-bestemmingsplan niet tijdig ter inzage gelegd kan worden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Risico's bij niet-realisatie
Deze weg (nu) niet realiseren geeft ook risico's. In de eerste plaats kan de bijdrage van € 0,6 miljoen van de provincie Fryslân verloren gaan. Daarnaast zal het geduld van de inwoners van Wânswert – dat al jarenlang op de proef is gesteld – nog zwaarder op de proef gesteld worden. Niet aanleggen van deze weg na alle verwachtingen die in de afgelopen jaren zijn gewekt en de toezeggingen die zijn gedaan zal ertoe leiden dat de gemeente als onbetrouwbaar wordt gezien. Een aantal inwoners van Wânswert meldt op dit moment al scheuren in de woning door de trillingen die veroorzaakt worden door zwaar vrachtverkeer. Het niet aanleggen van de weg om Wânswert leidt nu al tot een schadeclaims.

Financiën

De investering voor de aanleg van de rondweg om Wânswert als onderdeel van een hoofdroute tussen Burdaard en Marrum bedraagt € 5,43 miljoen. Er is nog € 1,73 miljoen beschikbaar van het krediet van € 1,83 miljoen voor de aanleg van de een rondweg om Wânswert. Dit is inclusief een toegezegd bijdrage van provincie Fryslân € 0,6 miljoen, met de kanttekening dat deze bijdrage tot december 2022 wordt gereserveerd voor dit project. Naast de beschikbare middelen is een aanvullend krediet nodig van € 3,7 miljoen. De bij dit aanvullende krediet behorende kapitaallasten bedragen € 124.000 afschrijving (25 jaar) en € 67.000 rente (1e jaar, gebaseerd op 1,6%).

De aanvullende beheer- en onderhoudskosten bedragen circa € 30.000 per jaar. Dit betreft zowel het technisch onderhoud als het verzorgend onderhoud (bijv. bermen maaien en sloten hekkelen). Dit bedrag is een indicatie; na realisatie wordt het werkelijke bedrag van de beheer- en onderhoudskosten vastgesteld. Deze beheer- en onderhoudskosten worden opgenomen in de actualisatie van de kapitaalgoederen.

Voor de duurzaam veilige herinrichting van de doorgaande weg door Wânswert is een krediet van € 100.000 nodig. De kapitaallasten van deze investering bedragen € 4.000 afschrijving (25 jaar) en € 1.600 rente (1e jaar, gebaseerd op 1,6%).

Omwille van de gewenste planologische procedure (bestemmingsplan vóór inwerkingtreding Omgevingswet) is het wenselijk om nu een besluit te nemen over het tracé.

Wij stellen u voor op dit moment een principebesluit te nemen over het traject voor de rondweg en bij de behandeling van de perspectiefnota een besluit te nemen over de noodzakelijke aanvullende financiële dekking. Afhankelijk van de financiële positie van dat moment zal hiervoor mogelijk ruimte moeten worden gecreëerd door het verkrijgen van extra inkomsten of bezuinigingen op bestaand beleid.

Vervolg en planning

De raad zal regelmatig (elk half jaar) op de hoogte gehouden worden van de voortgang van dit project met een informatiebrief. Voor de realisatie is een herziening van het bestemmingsplan nodig. Besluitvorming hierover vindt plaats in de raad.

Communicatie + Participatie

In de verdere planuitwerking richting uitvoering worden alle betrokken partijen bij de realisatie van de rondweg Wânswert meegenomen en geïnformeerd.

Bijlagen

1. Antea, Variantenstudie rondweg Wânswert, 7 februari 2020
2. Antea, Tracéstudie Ee-vallei (publieksversie), 19 maart 2021
3. Bono Traffics, Ontwerpnotitie rondweg Wânswert, 1 februari 2022
4. Bono Traffics, Tracétekening, 12 januari 2022
5. BügelHajema, Planologische verkenning rondweg Wânswert (definitief), 9 maart 2022

Dokkum, 15 maart 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2022 / Z56661-2020

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 maart 2022;

Besluit:

1. Een principebesluit te nemen over het tracé voor de rondweg om Wânswert voor het middelste deel van de hoofdroute tussen de N357 en de N361 en deze vast te stellen conform de bijgaande tekening 21 0195 001 SIT 101 D01-A0.
2. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2023 een besluit te nemen over de noodzakelijke aanvullende financiële dekking voor deze rondweg en de hiervoor te realiseren ruimtescheppende maatregelen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 25 mei 2022.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
mr. S.K. Dijkstra	mr. J.G. Kramer